

- 2) De tekening Fig. 1 is o.i. misleidend. De niet gearceerde plekken voor en na het gearceerde deel – voor en na de oorlog dus – zijn niet gelijk, maar vertonen, wat suikerconsumptie aangaat, grote verschillen.
- 3) De statistiek van OPPERS en KUIPÉRI is retrospectief, berustend op papieren onderzoek van andere de auteurs onbekende tandartsen. Dat wij toch van mening zijn, dat de getallen juist zijn, vindt o.a. zijn oorzaak, dat deze aardig overeenkomen en dus ook kunnen steunen op de zeer uitgebreide Haagse statistiek van 18 tandartsen bij 50.000 schoolkinderen gedurende 10 jaren (EIBRINK-JANSEN). Zonder dit voorafgaand onderzoek waren de getallen van OPPERS en KUIPÉRI van weinig waarde. Daarvan wordt in het rapport geen melding gemaakt.
- 4) In het rapport werd geen rekening gehouden met de door EIBRINK JANSEN gesignaleerde foutieve interpretatie van het begrip D.M.F. (Tijdschr. v. Tandh., nov. 1961) die KUIPÉRI in een andere statistiek maakte. Het lijkt ons ook niet juist, om van een partiële D.M.F. van 3 elementen conclusies te trekken voor het hele gebit.

Met deze opmerkingen, die met enkele andere vermeerderd zouden kunnen worden, wilde ondergetekende aantonen, dat het rapport naar zijn mening, bij volle waardering voor het degelijk verzamelen van de gegevens, met verantwoorde statistische *interpretatie* weinig uitstaande heeft.

Moge ik eindigen met de conclusie te citeren van de Atheense statistiek van HADJIMARKOS (professor van de Universiteit van Oregon, U.S.A. en een bekend tandheelkundig statisticus) omdat zijn onderzoek op kinderen tot 15 jaar betrekking heeft.

„An epidemiological study on dental caries among high school students in Athens, Greece” (Journ. Dent. Res. May-June 1960). „The children of the 3 age groups showed a marked resistance to caries attack. The older children, however, displayed higher immunity to caries than did the younger ones. The fluoride content of the public water supply of Athens was not the factor responsible for the high degree of resistance to caries. The amount of sugar consumed after the eruption of the teeth did not seem to have influenced the caries pattern observed among the subjects. The findings of the study indicate that some nutritional factor operating during the period of tooth development may have been responsible for the marked resistance to caries.”

Van een achteruitgang van de eenmaal gewonnen resistentie 15 jaren na de oorlog vermeldt HADJIMARKOS niets.

H. EGYEDI

ENQUÊTE OVER METHODEN EN MATERIALEN (II)

Onder bovenstaande titel komt in het Tijdschrift voor Tandheelkunde (1962, 69: 253–254) een reactie voor van de hand van collega E. L. STEENS, naar aanleiding van een door ondergetekenden ingestelde enquête.

Alhoewel bij lezing blijkt, dat de inhoud van dit stuk slechts zeer zijdelings verband houdt met de rondgestuurde vragenlijst, lijkt het niettemin gewenst op het door de heer STEENS gestelde nader in te gaan.

inzender schrijft, dat de enquête duidelijk toont: „...hoe weinig contact er bestaat tussen onze (toonaangevende) instituten en de gevestigde practicus”.

Ofschoon men zich gevleid kan voelen door de zienswijze dat onze tandheelkundige instituten toonaangevend zijn, kan men zich afvragen hoe deze kwalifikatie te rijmen is met de omstandigheid, dat er weinig contact bestaat met de practicus.

Afgezien hiervan kan men, wat dit „weinig(e) contact”, het „danig te kort schieten”, het zeer veel te wensen over laten van de „nazorg”, etc., waarop STEENS met betrekking tot de tandheelkundige instituten meent de aandacht te moeten vestigen, wijzen op activiteiten, die bedoeld zijn om de practici kennis te doen nemen van hetgeen in de diverse afdelingen voor hen van belang wordt geacht.

Aldus werd het aanzijn gegeven aan:

- I. a. klinische avonden (Groningen)
b. demonstratieavonden (Utrecht)
c. de universiteitsdag (Utrecht)
- II. a. de voordrachten georganiseerd door de Centrale Commissie Wetenschappelijke Voorlichting van de Nederlandsche Maatschappij Tot Bevordering der Tandheelkunde (zie Nederlands Tandartsenblad, 1962, 17:19-20).
b. de voor- en najaarsvergaderingen van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen.
c. cursussen etc. van de Stichting Wetenschappelijk Tandheelkundige Arbeid, de Nederlandsche Vereeniging voor Orthodontische Studie en de Nederlandsche A.R.P.A.

Hoewel men kan aanvoeren dat de onder II genoemde bijeenkomsten officieel niet door de universiteiten worden georganiseerd, wordt toch de overgrote meerderheid der spreekbeurten voorbereid op en verzorgd door de stafleden van de verschillende afdelingen van de universiteits-instituten.

- III. Hiernaast kan men wijzen op de inhoud van het Tijdschrift voor Tandheelkunde, in het bijzonder op de rubriek Excerpta Odontologica.

Zoals uit onderstaande opmerkingen van het hoofd van de afdeling materiaal-kunde te Utrecht, Ir. H. P. L. SCHOENMAKERS blijkt, is het momenteel niet goed mogelijk, ieder materiaal op zijn eigenschappen te onderzoeken. De materiaal-technische en -klinische verslagen in Sectie X van de Excerpta geven echter een vrij volledig beeld van wat er op dit gebied in de buitenlandse literatuur verschijnt.

Ir. SCHOENMAKERS tekent het volgende aan:

„Wanneer men de practici volledig op de hoogte wil stellen – en houden – van de kwaliteit der materialen, zal men de werkzaamheden van een instelling als het National Bureau of Standards te Washington moeten verrichten.

Het is dan nodig om de betreffende specificaties toe te passen op alle merken materialen. Dit dient op gezette tijden te worden herhaald, teneinde een indruk te verkrijgen van het verloop in eigenschappen en om de fabrikanten der niet goedgekeurde materialen gelegenheid te geven hun product(en) te verbeteren.

Daar door een dergelijk keuringsinstituut dus voortdurend vele werkzaamheden dienen te worden verricht, is het vrijwel niet mogelijk dit aan een onderwijs-taak te koppelen. In feite zijn deze instituten dan ook, voor zover zij bestaan, zelfstandig.”

Met deze opmerkingen moge zijn aangetoond, dat voor ieder belangstellend practicus voldoende informatie op dit gebied te verkrijgen is, en dat de opmerking, dat: „...de Nederlandse tandarts voor het praktische deel van zijn beroep bijna uitsluitend de buitenlandse tijdschriften dient te raadplegen...” ongegrond is. Dit houdt echter niet in, dat een academisch gevormde hierdoor weerhouden zou mogen worden om ook van de buitenlandse literatuur kennis te nemen.

17 april 1962.

A. A. D. DERKSEN,
C. A. W. KORENHOF.